

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

БУРДЕЙНИЙ ДМИТРО ВОЛОДИМИРОВИЧ

МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ
НА МІСЦЯХ В КОНТЕКСТІ НАБЛИЖЕННЯ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сучасний стан суспільства в Україні вимагає якісних змін щодо становлення та управління громадами. Вагомий внесок в розвиток децентралізації та, таким чином і територіальних громад, зробив Уряд під керівництвом Володимира Гройсмана. З прийняттям у червні 2014 року Закону України “Про співробітництво територіальних громад” [62] в Україні розпочався вирішальний етап реформи, пов’язаної з децентралізацією державного управління, від успішної реалізації якої “залежить успіх усієї програми реформ” [1]. Серед низки законопроектів, пов’язаних із запровадженням децентралізації, ключовим є проект Закону України “Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)” від 13.12. 2019 № 2598 Він містить норми, які передбачають “відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація повною мірою положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування”, наразі цей проект відкритий на доопрацювання. Мета політики децентралізації, що визначена в Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020” визначає подібні норми.

Впровадження децентралізації державного управління зумовлене нагальною потребою трансформації суспільства. Попередні часи характеризуються повною централізацією повноважень та ресурсів, наявністю непрозорих механізмів прийняття рішень що призводило до проявів корупції, неспроможністю ефективно і своєчасно розв’язувати проблеми становлення об’єднаних територіальних громад (у межах районів та областей).

Метою магістерського дослідження є аналіз сучасних підходів щодо впровадження оптимальної моделі децентралізації влади в Україні з використанням європейського досвіду.

Постановка завдання. Зважаючи на мету дослідження потрібно вирішити наступні завдання:

дослідити теоретичні аспекти впливу децентралізації державного управління на особливості формування інституційного середовища;

визначити основні аспекти трансформації інститутів місцевого самоврядування в Україні в контексті європейського досвіду;

окреслити та визначити актуальні проблеми ефективної діяльності органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації та напрями діяльності представницьких органів місцевого самоврядування.

Об’єкт дослідження – суспільні відносини децентралізації влади в контексті наближення до Європейських стандартів .

Предмет дослідження – теоретичний аналіз механізмів впровадження децентралізації влади в системі органів місцевого самоврядування в Україні в контексті наближення до європейських стандартів.

Аналіз останніх публікацій Актуальність означеної проблеми зумовлює її активне наукове вивчення. Питання адміністративної реформи в Україні набули актуальності у середині 90-х рр. ХХ ст. Відомі вчені у галузі науки державного управління, зокрема В.Авер’янов [21], Н.Нижник [45], О. Оболенський [20], Р. Плющ [49], В. Сороко [74] та інші науковці у своїх працях, присвячених дослідженню теоретичних засад децентралізації та балансу між централізацією та децентралізацією, напрацюванню стратегії децентралізації для практичного її запровадження, започаткували науковий напрямок з вивчення проблем децентралізації державного управління в Україні.

Питанням розмежування функцій між органами державної влади та місцевого самоврядування в Україні присвятили свої праці О. Батанов [11,12], В. Карпенко [28], О. Рябенко [72]. Проблеми законодавчого забезпечення такого розмежування вивчали В.

Кравченко, необхідність адміністративної реформи обстоювалася у працях П. Моргоса [43], М. Орзих [48] та інших.

Досвід щодо розв'язання проблем місцевого самоврядування, який накопичений на сьогодні, дозволяє комплексно поглянути на зазначену проблему та запропонувати аналіз заходів, з вдосконалення та оптимізації інституту місцевого самоврядування в Україні, здійснення яких є необхідною вимогою сьогодення.

Методологічна основа дослідження. Теоретичною та методологічною основою даного дослідження є результати наукових досліджень зарубіжних та сучасних вітчизняних учених з проблем ефективності місцевого самоврядування та фундаментальні положення теорії публічного управління та місцевого самоврядування.

Для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети застосовувалися наступні методи дослідження які доповнюють один одного:

загальнонаукові (системно-структурний, структурно-функціональний аналіз, синтез);

спеціальні (системний підхід, соціологічний аналіз, інституціональний метод тощо).

Сутність процесу децентралізації влади в Україні дані методи дозволили розкрити.

Практичне отримання результатів полягає в тому, що в роботі проаналізовані положення, сформульовані висновки та рекомендації безпосередньо розкривають та поглиблюють сучасні проблеми суспільно-політичного життя місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади. Результати даного дослідження можуть бути використані та застосовані при написанні аналітичних робіт, навчанні та підвищенні кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування. Матеріали роботи також можуть бути використані в науково-дослідницькій роботі.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, 6 підрозділів, висновків, списку використаних джерел (86 джерел). Загальний обсяг магістерської роботи складає 88 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У першому розділі «*Теоретичні аспекти та механізми впровадження децентралізації влади на місцевому рівні*» досліджено теоретичні аспекти впливу децентралізації державного управління на особливості формування інституційного середовища.

Підрозділ 1.1. «Теоретичні аспекти впливу децентралізації державного управління на особливості формування інституту місцевого самоврядування в Україні» присвячений аналізу запровадження децентралізації публічного управління на місцях та актуальності наукової дискусії у сфері децентралізації, яка лише зростає в контексті реформування публічного управління.

З огляду на зазначені теоретичні аспекти зроблено висновки про існування окремих ризиків щодо ефективних та швидких кроків остаточного впровадження децентралізації в Україні, оскільки головною перешкодою на шляху її реалізації є відсутність застосування комплексного підходу до реформування публічного управління та остаточна незавершеність інших необхідних реформ (адміністративно-територіальна, бюджетна, інституційна, судова, фіскальна, податкова, соціальна і та ін.). Весь комплекс реформ має змогу удосконалити та посилити інститути держави. Вищевикладений аналіз матеріалу визначає необхідність впровадження науково обґрунтовані моделі розвитку України та її

інститутів. Іншою складовою вирішення питання є унеможливлення створення перетинів передачі повноважень і відповідальності між державою та громадами.

У підрозділі 1.2. «Роль процесу децентралізація в забезпеченні економічного зростання держави та об'єднаних територіальних громад» розкрита сутність та необхідність децентралізації в Україні, та складові, на яких повинна базуватися ефективна модель місцевого самоврядування.

Суть перетворень, що пропонує реформа децентралізації: органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування нарешті почнуть займатися властивими для них справами, а люди отримають можливість творити (через вибори) органи місцевого самоврядування у громаді, районі та області.

Зроблено висновок, що система пенсійного забезпечення представляє собою чітко регламентований механізм надання громадянам виплат у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що обумовлює градацію між застрахованими особами залежно від статі, характеру роботи та займаної посади, а також наявності інших чинників, що впливають на вік виходу на пенсію, необхідний страховий стаж, а також розмір пенсійної виплати та порядок її призначення.

В Україні закладені конституційні засади місцевого самоврядування, ратифікована Європейська хартія місцевого самоврядування, прийнято низку базових нормативно-правових актів, які створюють правові та фінансові основи його діяльності.

Проте від часу ухвалення Конституції України та базових для місцевого самоврядування нормативно-правових актів розвиток місцевого самоврядування фактично зупинився на рівні територіальних громад – міст обласного значення, оскільки переважна більшість територіальних громад через їх надмірну подрібненість та надзвичайно слабку фінансову базу виявилась не спроможною до виконання усіх повноважень місцевого самоврядування.

Отож, існуюча в Україні система місцевого самоврядування не відповідає потребам суспільства. Функціонування місцевого самоврядування не спрямовано на реалізацію його головного призначення – створення та підтримка сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, надання мешканцям територіальних громад якісних та доступних публічних послуг на основі сталого розвитку дієздатної громади.

Зроблено висновок: для економічного розвитку територіальних громад основними важелями децентралізації є:

прийняття та реалізація рішень щодо діяльності територіальних громад повинно відбуватися за участю суб'єкта;

відповідність очікуванням з боку громадськості реальних термінів прийняття рішення;

завдяки оптимальній структурі управління повинно відбуватися спрощення системи і процедури прийняття рішення;

відкритість і прозорість процедур прийняття рішення;

прискорити період часу для надходження розпоряджень та інших актів від рівня прийняття рішення до виконавця і навпаки;

мінімізація бюрократизму;

підвищення свідомості та почуття відповідальності у службовців та посадових осіб за прийняті рішення і здійснені заходи.

У другому розділі «Трансформація інститутів місцевого самоврядування в Україні в контексті європейського досвіду» визначено що відповідальність виконавчої влади поширюється на кожну людину та громадянина та стосується не лише загального стану суспільства. Україні необхідно було знайти свою модель державного управління, з урахуванням сучасних європейських та світових тенденцій взаємовідносин між державою та суспільством ще з часів здобуття незалежності.

У підрозділі 2.1. «Використання досвіду реформування публічного врядування регіонального рівня Республіки Польща в Україні» визначено, що існують три причини щоб розглянути досвід реформування публічного управління Республіки Польща.

По-перше – Україна є граничною з Польщею, яка багато в чому подібна нашій країні, зокрема, вона подібна територіально, є колишньою посткомуністичною державою, має схожі хронологічні рамки початку державного будівництва й проблеми з пошуку моделі державного управління;

по-друге – в Україні подібна до польської система державного устрою: незалежна унітарна держава, республіканська форма правління, демократичний політичний режим, але наші країни відрізняються формою державного правління: в Україні парламентсько-президентська республіка, в Польщі – парламентська;

по-третє – впровадження системи публічного врядування в Польщі знаходиться майже на фінішній прямій і вже є успішним, чого ще, на жаль, не можна сказати про Україну.

Україні потрібно шукати певні шляхи і механізми вирішення ситуацій, «передбачених» досвідом Республіки Польща у другій половині 90-х рр. ХХ ст., але йти своїм шляхом реалізації будь-яких нововведень в адміністративно-територіальній та супутніх їй сферах суспільно-політичного життя держави.

У підрозділі 2.2. «Перспективи використання європейського досвіду при впровадженні сучасної моделі децентралізації влади в Україні» показано, що протягом тривалого періоду, ще з часів набуття незалежності в Україні, назривала необхідність децентралізації системи управління як в політичній, так і економічній сферах.

Для України євроінтеграція є можливістю перетворитися на економічно стабільну та відкриту демократичну державу з незаперечними перспективами на майбутнє.

Пошук механізму функціонування найоптимальнішої моделі територіальної організації влади є докорінною проблемою вітчизняної конституційної реформи, а далі – й утвердження нової вагомої ролі місцевого самоврядування – особливої форми управління, в якій органічно поєднуються інтереси держави і громади.

Кожна держава має свої унікальні політичні, макро- і мікроекономічні, соціальні, культурні, історичні особливості та умови розвитку. Повторити успіх реформування тієї чи іншої країни, скориставшись її досвідом, не уявляється можливим та і не потрібно. Звідси визначається, що ґрунтовне вивчення та врахування європейського досвіду децентралізації системи управління, публічного адміністрування й територіальної організації влади сприятиме ефективному реформуванню вітчизняної системи місцевого самоврядування, зокрема: вдосконаленню конституційно-правових засад територіальної організації влади в Україні, поглибленню децентралізації та утвердженню реальних повноважень органами місцевого самоврядування через їх делегування і демократизацію процесів управління.

Таким чином, динаміка інтеграційних процесів як у світі, так і Європі неодмінно впливає на всі країни, а й також на ті, які не увійшли до інтеграційних об'єднань. Для нашої держави відкрила нові можливості для політичного, економічного та інтелектуального розвитку можливість вступу до ЄС та утворення спільного кордону з Україною.

У третьому розділі «Вплив децентралізації на ефективну діяльність місцевих органів виконавчої влади» обґрунтовані ствердження проте, що очевидним на сучасному етапі є те, що децентралізація із ефективного проривного добровільного процесу напевно переходить до етапу рутинної формальної та тривалої реалізації, причому цей процес конче потрібний, оскільки лише завершеність адміністративно-територіальної реформи дозволить досягти якісних зрушень повною мірою..

У підрозділі 3.1. «Актуальні проблеми організації роботи органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації» визначено, що у децентралізованій унітарній державі є найбільш спроможними два рівні публічної влади: національний, та місцевий.

У роботі з'ясовано, що представники як центральної публічної влади, так і територіальних громад в Україні чомусь побоюються понять «реформа адміністративно-територіального устрою», «укрупнення громад», «ліквідація районів» тощо. Аналіз міжнародного досвіду реформ публічної влади доводить, що механізм перерозподілу повноважень та ресурсів між органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування на користь останніх без їхнього посилення (укрупнення) чисельно та територіально неможливо.

З метою підвищення престижності праці в органах місцевого самоврядування, необхідно при формуванні місцевих бюджетів передбачити збільшення видатків на утримання зазначених структур та переглянути систему оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування в бік його збільшення.

У підрозділі 3.2. «Формування представницьких органів місцевого самоврядування в перехідний період: невирішені питання та шляхи удосконалення» показано, що для якісного надання послуг необхідний якісний кадровий склад посадових осіб місцевого самоврядування.

Етапи розвитку України, як і більшості зарубіжних країн, вказують на те, що в перехідні, кризові періоди права і повноваження муніципальної влади збільшуються. Можливість здійснити перебудову системи управління і зняти соціально-політичну напругу дає те, що центральні органи влади передають максимальну кількість владних повноважень на регіональний і місцевий рівень. А в періоди сталого розвитку - навпаки, коли зростає економіка, а разом з тим і добробут громадян, система управління прагне до централізації.

Таким чином, органи самоврядування сьогодні повинні виконувати основний обсяг повноважень муніципального рівня влади щодо запровадження механізму протидії корупції

Підсумовуючи все, що було зазначено вище, зроблено висновки про те, що наше суспільство, а особливо представники влади, теж потребують значних змін в бік просвітництва, професіоналізму, компетентності. В такому стані, в якому нині існує наше суспільство, в даному аспекті неможливо рівнятись до європейської спільноти. Запорукою розвитку муніципальних представницьких органів є професійні кадри, які зацікавлені в удосконаленні своєї праці та прагнуть розвиватись. Посилення контролю за діяльністю посадових осіб органів місцевого самоврядування, підвищення рівня їх професійності та стимулювання є одним із найактуальніших питань, які потребують вирішення для розвитку держави загалом.

ВИСНОВКИ

Сучасна практика функціонування місцевого органу влади, що пов'язана з копіюванням багатьох елементів державного управління на муніципальному рівні, свідчить про незавершений характер інституціоналізації місцевих органів влади як форми самоорганізації громадян для вирішення питань місцевого значення в чистій формі. Залишається ключовою проблемою для забезпечення інтересів територіальних громад дублювання компетенцій органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади. Існування двох центрів влади виробляє ситуацію, коли місцеві органи влади несуть повну відповідальність за розвиток всіх сфер діяльності спільнот, але не мають жодних достатніх механізмів впливу на ситуацію. Складовою зазначеної проблеми виступає і декларативність місцевого самоврядування на рівні областей і районів, де місцеві державні адміністрації володіють більшістю важелів впливу. Без кардинального перегляду функцій місцевих державних адміністрацій можливості розвитку місцевого самоврядування будуть залишатися обмеженими.

Головним результатом вирішення окреслених проблем повинна стати побудова децентралізованої моделі організації влади, яка б була спроможна в умовах ринкової економіки результативно та ефективно впливати на процеси соціально-економічного і культурного розвитку територій, забезпечувала б якісний рівень надання управлінських

послуг населенню на рівні європейських стандартів, була здатна до самовдосконалення і саморегуляції.

Таким чином, дослідження теоретичних аспектів впливу децентралізації на розвиток державних і територіальних спільнот дає підстави сформулювати наступні висновки.

Механізм децентралізації державного управління – складна та багатогранна концепція, що являє собою в найбільш загальному вигляді передачу повноважень (влади), відповідальності та ресурсів від національного (державного) рівня до субнаціонального (регіонального, місцевого) рівня, що представлений відповідними обраними органами влади, або до територіальних органів (представництв) центральних органів виконавчої влади, або приватному сектору.

У даному дослідженні децентралізацію розглянуто з точки зору різних її типів: адміністративного, політичного, фінансового та ринкового, які можуть набувати різноманітних форм. Зроблено висновки, що жоден із розглянутих типів не має домінувати над іншими; вони тільки можуть запроваджуватися окремо один від одного або поєднуватися; децентралізація може проходити швидше, гальмуватися чи навіть мати зворотний характер (рецентралізація) в окремі періоди, залежно від наявних економічних та соціальних проблем у державі.

Запровадження децентралізації може проходити з ризиками науково-методологічного характеру, які необхідно враховувати. Для успішної реалізації адміністративно-територіальної реформи потрібно розробити системний підхід до реформи публічного управління, усунути фрагментарність і незавершеність інших важливих реформ (адміністративно-територіальної, бюджетної, інституційної, податкової, судової, соціальної, фінансової і та ін.); створити науково обґрунтоване передбачення моделі розвитку країни та її інститутів.

Складність адаптації міжнародного досвіду децентралізації для України зумовлюється її унікальними економічними, соціальними, політичними, культурними, історичними та ментальними особливостями та умовами розвитку та співпраці з кожною окремою державою. У цьому контексті є важливим повне дослідження та наукове обґрунтування послідовності впровадження всіх типів децентралізації з урахуванням їх взаємного впливу та зумовленості.

Як механізм організації публічного управління, відносний баланс і взаємодія яких утворюють економічний та соціальний потенціал кожної території в певний історичний період, завжди виступають держава і громада. Зміни в хиткому балансі відносин між громадою і державою відбуваються постійно і впливають на визначення довго- і середньотривалої перспективи розвитку територій різних розмірів – від населеного пункту до всієї країни. За даних обставин має бути дотриманий певний баланс між централізацією та децентралізацією повноважень і ресурсів, використанням у різні періоди розвитку різних типів і форм децентралізації для формування економічних, правових, соціальних умов розвитку як держави, так і територіальних громад. Свого часу у центральній владі не було волі, рішучості і готовності поділитися повноваженнями та ресурсами. На даний момент можна лише з жалем говорити, що така реформа не відбулась раніше.

Бюджетна підтримка Євросоюзу зумовлена прогресом, якого досяг Уряд України. Європейський Союз 4 жовтня 2019 року здійснив переказ понад 12 млн євро до Державного бюджету України. Ці кошти відповідають досягненням України у реформуванні держуправління.

Програма бюджетної підтримки, яка розрахована на 5 років із загальним бюджетом у 90 млн євро, є частиною комплексної допомоги, яку Євросоюз надає реформі державного управління. Підтримка також включає технічну допомогу урядовим установам (14 млн євро), і спільну із Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) підтримку Української архітектури реформ (27 млн євро).

Механізми децентралізації і дерегуляції прибирають штучні перешкоди для бізнесу

і підприємницької діяльності – зайві дозволи, інстанції, надмірний контроль. Так країна почне оживати.

Реформа, яка передбачає передачу в місцеві бюджети частки загальнонаціональних податків, створює економічну зацікавленість громад в розвитку нових виробництв, підтримці бізнесу тощо.

Окрім того, активні, спроможні та зацікавлені громади – головний рушій на територіальному рівні. Вони стануть підтримкою тих змін, над проведенням яких працює уряд. Тому без реформи місцевого самоврядування всі інші реформи приречені на невдачу – так вже було в попередні роки.

Пострадянські (країни Балтії) і постсоціалістичні країни (Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія, Хорватія, Словенія, Боснія і Герцеговина Північна Македонія, Албанія), які провели реформу значно раніше, сьогодні випереджають Україну не тільки в економічному, а й соціальному розвитку. Завдяки механізмам реформування публічного управління вони визначили те, що є найбільш цінним капіталом будь-якої держави, – інтереси людей, а корупцію прибрали як головну перешкоду на шляху добробуту та успіху.

Те, що пропонує реформа децентралізації, відповідає сучасним потребам громадян України. Повноцінне місцеве самоврядування є складовою перспективного розвитку держави. Вона надасть можливості кожній людині знайти своє місце і впливати на цю перспективу через активну участь в розвитку громади, в тому числі й економічному. Насамперед – це поверне громадянам відчуття спроможності самореалізовуватись в своїй країні та власної гідності. Важливим є те, що реформа місцевого самоврядування повинна йти в узгодженні з реформою на регіональному рівні. Адже ініціатива знизу повинна бути підтримана зверху. Підтримка стратегічних для регіонів проектів є завданням державної регіональної політики. Саме створення дієвого повноцінного місцевого самоврядування – це передумова розвитку регіонів з врахуванням їх особливостей.

Децентралізація означає зміни. Тому на початку, як і будь-які інші зміни, вона сприймається з певним застереженням. Механізм впровадження децентралізації дозволить повноцінно передати повноваження від держави до органів місцевого самоврядування. Це означатиме трансформацію наявного інституційного устрою.

Для суспільства є викликом змінити звичний спосіб функціонування та, певним чином, спосіб мислення. Доведеться звикнути сприймати майбутнє не за інструкціями "згори", а беручи ініціативу на себе та перетворюючи власне нерозуміння й невдоволення на довіру.

Механізми впровадження децентралізації дозволяють наділяти громадян за будь-яких умов – на місцевому і регіональному рівні, в місті та в селі, у багатій чи бідній громаді – повноваженнями діяти в інтересах оточуючих. Те саме стосується щільнішого контролю за використанням публічних коштів. Політика стане більш відкритою, а діалог з населенням має перетворитися з винятку на правило. Це не роз'єднуватиме державу, а навпаки – дасть кожному регіону шанс ще більше відчувати приналежність до нації.

По-третє, європейський досвід доводить, що децентралізація вивільняє ініціативу, спроможність привносити та створювати нові методи та реалізувати нові ідеї.

Це – крок до кращого майбутнього та відповідальності кожного громадянина.

Механізми впровадження децентралізації створюють можливості для людей працювати "на себе", для громади і суспільства, а не на бюрократію чи державу загалом.

Передача повноважень (від центральної влади на місцевий рівень) супроводжується передачею відповідних ресурсів, податків та можливістю впливати на спрямування фінансів. Але децентралізація не означає функціонування без підтримки з центру. Держава має зобов'язання підтримувати у відповідний спосіб слабких, і для цього потрібні зміни Основного закону.

Таким чином, з усього вищесказаного, можна зробити висновок про те, що для успішної реалізації реформи необхідно подолати ряд проблем як у законодавчому плані,

так і в організаційному. Необхідно пов'язати реалізацію всіх необхідних реформ, наприклад, освіти, судову, правоохоронну, пенсійну та інші.

Необхідно також стимулювати процеси налагодження співпраці між територіальними громадами для вирішення спільних проблем, як основу для їх майбутнього добровільного об'єднання.

Нарешті, за зміненої Конституції рішення стануть ближчими до населення у їх громадах, районах та областях. Громадяни зможуть обирати ефективних керівників та матимуть можливість контролювати їх діяльність і ставлення до роботи. Вони самі зможуть балотуватися у місцеву владу, яка отримає суттєво вищі повноваження; брати участь у формуванні реальної влади з людей, яких вони особисто знають, які живуть серед них у тій самій місцевості.

Децентралізація означає зміни. Тому на початку, як і будь-які інші зміни, вона сприймається з певним застереженням. Механізм впровадження децентралізації дозволить повноцінно передати повноваження від держави до органів місцевого самоврядування. Це означатиме трансформацію наявного інституційного устрою.

АНОТАЦІЯ

Бурдейний Дмитро Володимирович Механізми впровадження децентралізації влади на місцях в контексті наближення до Європейських стандартів – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

В магістерській роботі розкрита сутність децентралізації в Україні.

З'ясовано, що на даний час сучасна практика функціонування місцевого органу влади, що пов'язана з копіюванням багатьох елементів державного управління на муніципальному рівні, свідчить про незавершений характер інституціоналізації місцевих органів влади як форми самоорганізації громадян для вирішення питань місцевого значення в чистій формі. Залишається ключовою проблемою для забезпечення інтересів територіальних громад дублювання компетенцій органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади. Існування двох центрів влади виробляє ситуацію, коли місцеві органи влади несуть повну відповідальність за розвиток всіх сфер діяльності спільнот, але не мають жодних достатніх механізмів впливу на ситуацію. Складовою зазначеної проблеми виступає і декларативність місцевого самоврядування на рівні областей і районів, де місцеві державні адміністрації володіють більшістю важелів впливу. Без кардинального перегляду функцій місцевих державних адміністрацій можливості розвитку місцевого самоврядування будуть залишатися обмеженими.

Обґрунтовано, що децентралізація означає зміни. Тому на початку, як і будь-які інші зміни, вона сприймається з певним застереженням. Механізм впровадження децентралізації дозволить повноцінно передати повноваження від держави до органів місцевого самоврядування. Це означатиме трансформацію наявного інституційного устрою.

Зроблено висновок, що при внесенні змін в Конституції рішення стануть ближчими до населення у їх громадах, районах та областях. Громадяни зможуть обирати ефективних керівників та матимуть можливість контролювати їх діяльність і ставлення до роботи. Вони самі зможуть балотуватися у місцеву владу, яка отримає суттєво вищі повноваження; брати участь у формуванні реальної влади з людей, яких вони особисто знають, які живуть серед них у тій самій місцевості.

Децентралізація означає зміни. Тому на початку, як і будь-які інші зміни, вона сприймається з певним застереженням. Механізм впровадження децентралізації дозволить повноцінно передати повноваження від держави до органів місцевого самоврядування. Це означатиме трансформацію наявного інституційного устрою.

Ключові слова: держава, децентралізація, органи місцевого самоврядування, територіальні громади, громадянське суспільство, повноваження.

SUMMARY

Burdeiney D.V. Pension reform in Ukraine: current state, problems and prospects - Manuscript. Mechanisms of introduction of decentralization of local authorities in the context of approach to the European standard.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

In the master's thesis the essence of decentralization in Ukraine is disclosed.

With "it is established that on the present modern practice of functioning of local authority that it is connected with copying of many elements of public administration at the municipal level, testifies about the incomplete nature of an institutionalization of local authorities as forms of self-organization of citizens for the solution of questions of local value in a clean form. Remains a key problem for ensuring interests of territorial communities of duplication of competences of local governments and local executive authorities. Existence of two centers of the power makes a situation when local authorities bear full responsibility for development of all fields of activity of communities, but have no sufficient mechanisms of influence on a situation. The making specified problem acts also pretentiousnesses of local government at the level of areas and areas where local public administrations own the majority of a leverage. Will be left limited without cardinal revision of functions of local public administrations of a possibility of development of local government.

It is reasonable that decentralization means changes. Therefore at the beginning, as well as any other changes, it is perceived with determined by the reservation. The mechanism of introduction of decentralization will allow to report fully powers from the state to local governments. It will mean transformation of the available institutional device.

The conclusion is drawn that at introduction of amendments to Constitutions the decision will become closer to the population in their communities, areas and areas. Citizens will be able to choose effective leaders and will have an opportunity to control their activity and the relations to work. They will be able to stand for local government which will receive significantly the highest powers; to participate in formation of the real power from people whom they personally know which live among them in the same area.

Decentralization means changes. Therefore at the beginning, as well as any other changes, it is perceived with determined by the reservation. The mechanism of introduction of decentralization will allow to report fully powers from the state to local governments. It will mean transformation of the available institutional device.

Keywords: state, decentralization, local governments, territorial communities, civil society, powers.